

108

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
ΚΕΝΤΡΟΝ ΕΡΕΥΝΗΣ
ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΠΟΥΛΟΥ 14
ΑΘΗΝΑΙ (136)

ΚΕΝΤΡΟΝ ΛΑΟΓΡΑΦΙΑΣ
ΛΑΟΓΡΑΦΙΚΟΣ ΑΤΛΑΣ
Αριθ. Έρωτ. *Πα. II, 108/1970*

A!

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟΝ
ΔΙΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΕΡΓΑΛΕΙΑ

ΚΑΙ ΚΑΤ' ΕΘΙΜΟΝ ΠΥΡΑΣ

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

*

ΑΘΗΝΑΙ 1968

ΕΚ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΤΥΠΟΓΡΑΦΕΙΟΥ

Δεν υπάρχει 1969 / τελευτήρησα 1970

1. Έξεταζόμενος τόπος (χωρίον, κωμόπολις)... Φανερίου...
 (πλαισιότερον ὄνομα : Φανερίου...), Ἐπαρχίας .. Καρδίτσας
 Νομοῦ ... Καρδίτσας.....

2. Ὄνοματεπώνυμον τοῦ ἐξετάσαντος καὶ συμπληρώσαντος .. Βαβ..
 Λαζίνος..... ἐπάγγελμα .. Διδάκκαλος.....
 Ταχυδρομικὴ διεύθυνσις ὁδός 24... ἀριθ. 32... Καρδίτσα
 Πόσα ἔτη διαμένει εἰς τὸν ἐξεταζόμενον τόπον... Πέντε... (5.)

3. Ἀπὸ ποῖα πρόσωπα κατεγράφησαν αἱ παρατιθέμεναι πληροφορίες :
 α) ὄνομα καὶ ἐπώνυμον .. Κων. Ί. Οὐρ... Ζορμπιάς.....

.....
 ἡλικία... 66... γραμματικαὶ γνώσεις... Β... 2. χορορχεῖου .
 τόπος καταγωγῆς Φανερίου.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ
 β) Φανερίου... Κων. Ί. Οὐρ... Καρδίτσα... Φανερίου
 γραμ. γνώσεις Α... γυμνασίου.

Α'. α'. ΤΑ ΓΕΩΡΓΙΚΑ ΚΤΗΜΑΤΑ ΠΡΟ ΤΟΥ 1920

1) Ποῖα ἀγροτικὰ περριοχὰ προωρίζοντα διὰ σποράν καὶ ποῖα διὰ
 βοσκήν ποιμνίων; διὰ βοσκήν προωρίζονται αἱ...
 περριοχὰ γυθα δὲν εἰλημάτου ὕδατος. Αἱ περρι-
 οχὰ ὁπρὸς κτήματα ὅν ἐξάται προωρίζονται
 διὰ βοσκήν εἰλημάτου ὕδατος κατὰ τὸν ἡλιόθεν
 ὕπῃρχον αὐταὶ χωρίοι ἢ ἐνηλλάσσοντο κατὰ χρονικὰ διαστή-
 ματα; Αἱ... ἀμεινωθέντων... περριοχὰ... γυθα... ἔχουσιν
 κτήματα τῶν κληρῶν γυθίου τοιοῦτων

2) Εἰς ποίους ἀνήκον ὡς ἰδιοκτησίαι; α) εἰς φυσικὰ πρόσωπα,
 δηλ. εἰς τοὺς χωρικοὺς· β) εἰς γαιοκτήμονας (Ἕλληνας ἢ ξένους, ὡς
 π.χ. Τούρκους)· γ) εἰς Κοινότητας· δ) εἰς μονὰς κλπ.
 .. εἰς... χωρ. κ. κ. ...

3) Ὁ πατὴρ διατρεπὴ τῆν περιουσίαν του συγκεντρωμένην καὶ μετὰ τὸν
 γάμον τῶν τέκνων του, διανεμομένης ὑπ' αὐτῶν μετὰ τὸν θάνατόν
 του; ... Μάλιβα.....

β'. 1) Οί κάτοικοι ασχολούνται μόνον εις τήν γεωργίαν ἢ μόνον εις τήν κτηνοτροφίαν ; ἢ συγχρόνως εις ἀμφοτέρας, δηλ. τήν γεωργίαν καί τήν κτηνοτροφίαν ; Εἰς ἀμφοτέρας.....

2) Οί τεχνίται (δηλ. οί βιοτέχναι) ασχολούνται ἐν παρέργῳ καί εις τήν γεωργίαν ; Ναί.....

γ'. 1) Εἰς τὰ μεγάλα κτήματα : τῶν γαιοκτημόνων (τσιφλικούχων), τῶν μοναστηρίων ποιοί εἰργάζοντο εις αὐτά ; καί ὑπὸ ποίους ὄρους ὡς ἄτομα ἢ μὲ ὀλόκληρον τήν οἰκογένειάν των ;

Δύο ὁμοίωρον. Τσιφλικούχοι.....

2) Πῶς ἐκαλοῦντο οὔτοι ; (κολλῆγοι, σέμπροι, μισακάτορες, σημισακατόροι κλπ.)..... Ποία ἦτο ἡ κοινωνική των θέσις ;

3) Ποία ἦτο ἡ ἀμοιβή των ; (εἰς εἶδος ἢ εις χρῆμα).....

4) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί ἐργάζονται ἐποχικῶς, δηλ. διὰ τὸ θέρισμα, τὸ ἀλώνισμα, τὸν τρυγητὸν ἢ δι' ὅλον τὸν χρόνον ; Ἐπὶ ποῦ προήρχοντο οὔτοι ἦσαν ἀνδρες μόνον ἢ καί γυναῖκες ; ποίαν ἀμοιβὴν ἐλάμβανον ἡμερομίσθου εις χρῆμα ἢ εις εἶδος ;

5) Ἐχρησιμοποιοῦντο καί δοῦλοι (ὑπηρέται) ἢ δοῦλαι ; Ἐάν ναί, ἀπὸ ποίους τόπους προήρχοντο ;

6) α) Οί νέοι καί αἱ νέαι τοῦ τόπου ποῦ ἐπήγαιναν δι' ἀνεύρεσιν ἐργασίας ;

β) Ἐπήγαιναν ἐποχικῶς : ὡς ἐργάται..... ἢ ὡς τεχνίται κτίσται, γύφτοι (σιδηρουργοί), βαφεῖς (μπογιατζῆδες), παραματευτάδες (ἔμποροι) κλπ. ;

Ἐπὶ γαινοκτ. ἐποχικῶς ὡς ἐργάται
ὡς τεχνίται (κτίσται)

δ'. 1) Πώς ἐλιπαίνοντο παλαιότερον τὰ χωράφια: με ζωϊκὴν κόπρον (βοῶν, αἰγοπροβάτων κλπ.), φυτικὴν (με καῦσιν: α) τῆς καλαμῆς μετὰ τὸν θερισμόν, β) τῶν θάμνων κλπ.) ἢ με κάλυψιν (παράχωμα) χλόης (τριφυλλιοῦ, λαθουριοῦ κλπ.) δι' ὄργωματος; ...

Με... ζωϊκὴν... κόπρον, με... καῦσιν... τῆς καλαμῆς... μετὰ... τὸν... θερισμόν.....

2) Πότε ἔγινε τὸ πρῶτον χρῆσις χημικῶν λιπασμάτων εἰς τὸν τόπον σας; Ἀπὸ... τοῦ... 1950.....

ε'. Ἀπὸ πότε χρησιμοποιοῦνται: τὸ σιδηροῦν ἄροτρον καὶ αἱ γεωργικαὶ μηχαναὶ εἰς τὸν τόπον σας; Ἀπὸ... τοῦ... 1915.....

1) Σιδηροῦν ἄροτρον (τύποι αὐτοῦ, δηλ. μονόφτερο, δίφτερο κλπ.). Εἰς ποῖα κτήματα ἐχρησιμοποιοῦτο (ἢ χρησιμοποιεῖται) κάθε τύπος; Ποῖος κατασκεύαζε τὸ ἄροτρον αὐτὸ ἢ ἀπὸ ποῦ ἐγένετο ἡ προμήθεια αὐτοῦ; ... τὸ σιδηροῦν ἄροτρον τύπου...

μονοφτέρου... κατασκευάζετο... εἰς... τινὰ ἐργαστάριον... τοῦ... βόλου.....

Παραθέσατε σχεδιαγράφημα (ἢ φωτογραφίαν) ἐκάστου τύπου σιδηροῦ ἄροτρον με τὰς ἀντιστοίχους ὀνομασίας τῶν μερῶν αὐτοῦ, ὡς τοῦ κατωτέρω παρατιθεμένου.

- 1..... 4..... 7..... 10.....
- 2..... 5..... 8.....
- 3..... 6..... 9.....

2) Τρακτέρ (ἀπὸ πότε εἶναι ἐν χρῆσει;) Ἀπὸ... τοῦ... 1952...
 3) Μηχανὴ θερισμοῦ Ἀπὸ... τοῦ... 1956...

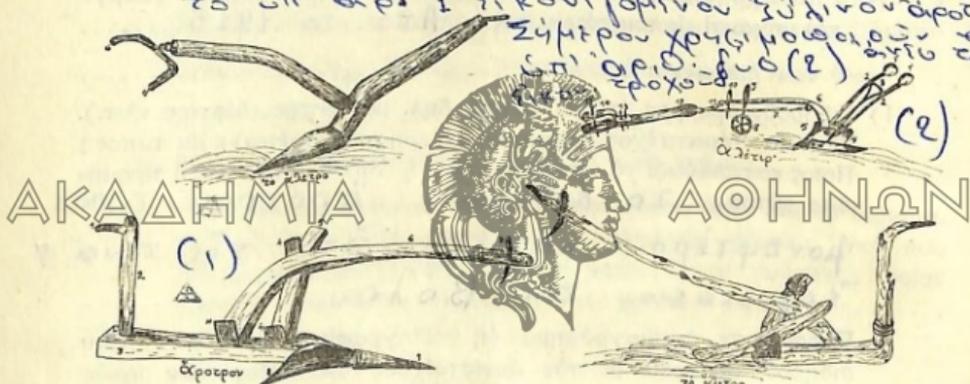
4) Μηχανή δεσίματος τῶν σταχύων (δεματιῶν). ἀπὸ τὸ 1952.

5) Μηχανή ἀλώνισμου ἀπὸ τὸ 1935.....

στ'. 1) Τὸ ξύλινον ἄροτρον. Ποῖος κατασκευάζε (ἢ κατασκευάζει) τὸ παλαιὸν ξύλινον ἄροτρον

..τὰ..ξύλινα..ἄροτρα..εὐρωπηθῶν..ου..τα..
 οἱ...καίτοι...κ.ο.ι...ἀπὸ...εἰδικὸν...μ.έ.ν.ο.υ.δ..χωρι-
 κ.ο.ῦ...τ.ῶν...ἀρ.ι.ν.ῶν...χωρίων...τ.α.ῶ...Ν.α.μ.οῦ

2) Ποία ἦτο ἡ μορφή τοῦ παλαιοῦ ξυλίνου ἀρότρου εἰς τὸν τόπον σας καὶ ποία εἶναι σήμερον. Ποῖαι διαφοραὶ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν) εἰς τὸ χρησιμοποιούμενον ἄροτρον εἰς τὸν τόπον σας ἀπὸ τὰ εἰκονιζόμενα ἐνταῦθα; Παλαιότιρον ἔχον χειμῶσιον τοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐξικονιζόμενον ξύλινον ἄροτρον σήμερον χροσ.μ.ο.υ.ο.ι.ο.ῦ ἀπὸ τοῦ ἐπ' αὐτῷ ἐξικονιζόμενου (ε)

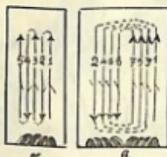
3) Ἰχνογραφήσατε τὸ ξύλινον ἄροτρον⁽¹⁾ καὶ τὸν ζυγὸν ὡς ἀπαντᾶται εἰς τὸν τόπον σας καὶ παραθέσατε τὰ ἀντιστοιχοῦντα εἰς τοὺς ἀριθμοὺς ἐν χρήσει ὀνόματα τῶν διαφόρων μερῶν καὶ τῶν ἐξαρτημάτων αὐτοῦ.

1.	6.	11.
2.	7.	12.
3.	8.	13.
4.	9.	14.
5.	10.	15.

(1) Ἐάν εἶναι δυνατὸν ἀποστείλατε καὶ φωτογραφίαν.

- 4) Σχεδιάσατε πώς γίνεται παλαιότερον (έπίσης πώς γίνεται σήμερα) τὸ ὄργωμα. Ὁργώνεται τὸ χωράφι με ἀνοιγομένης αὐλακας (αὐλακιές) κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα(α);

Ὁργώνεται... τὸ χωράφι... μὲ ἀνοιγομένης αὐλακας... κατ'εὐθείαν γραμμὴν, ὡς τὸ κατωτέρω σχεδιάγραμμα α. ἢ ὄργώνεται περιφερειακῶς ὡς εἰς τὸ σχεδιάγραμμα (β);

Σημειώσατε με τὸ σημεῖον τοῦ σταυροῦ, ποῖον ἐκ τῶν ὄργωμάτων τούτων (α, β) εἶναι ἐν χρήσει εἰς τὸν τόπον σας. Ἐὰν ὑπάρχη ἄλλος τις τρόπος ὄργωματος, σχεδιάσατε καὶ περιγράψατε αὐτόν.

- 5) Ἡ σπορὰ καὶ τὸ ὄργωμα τοῦ ἀγροῦ γίνεται (ἢ γίνεται ἀκόμη) εἰς λωρίδας (δηλ. σπορὴς ἢ σποριῆς, ντάμες, διαστῆς, μεσοράδες κ.λ.π.); Ἡ... ὄργωμά... τῶν...

ἀγροῦ... γίνεται... λωρίδας... αἰτίαν... χωρίζεται... μὲ αὐλακίαν... Πῶς ἐχωρίζεται ἡ λωρίς (ἢ σποριά); μὲ αὐλακίαν; ...

- 6) Ποῦ ὑπάρχει ἡ συνήθεια νὰ γίνεται ἡ σπορὰ τοῦ σίτου καὶ ἄλλων δημητριακῶν μόνον με σκαπάνην, δηλ. νὰ μὴ χρησιμοποιηθῆται ἄροτρον; ...

- 7) Ποῖοι τρόποι ἢ εἶδη ὄργωματος (ἀροτριάσεως) ἦσαν ἐν χρήσει παλαιότερον (ἢ σήμερα). Δηλ. ἡ διάνοιξις τῶν αὐλάκων με τὸ ὄνι: καθέτως, πλαγίως, βαθιά κλπ. ...

αὐλακίαν... μὲ τὸ ὄνι... τὸ πρῶτον ὄργωμα... ἔτι δύο πλοῖα βαθιά (πολλὴς φορὴς ἔγινον) τὸ μόνον δύο ὄργωματα ἐξήμισυ βίαια

Εἰς ποῖα ὀργώματα (σποράς) γίνεται χρῆσις τῶν τρόπων τούτων ἢ ἄλλων.

γ) Ἀροτριάσεις (ὀργώματα) τοῦ ἀγροῦ πρὸ τῆς σποράς :

1) Διὰ τὴν σπορὰν δημητριακῶν. Πόσα ὀργώματα ἐγίνοντο (ἢ γίνονται) καὶ πότε, δηλ. κατὰ ποίαν χρονικὴν περίοδον. Πῶς λέγονται (ὀνοματολογία) τὰ ὀργώματα αὐτά π.χ. καλλουργία, διβόλισμα, γύρισμα κλπ. Π.α.λα.ο.ε.ε.ρο.ν. . . ε.χ.ι.ν.α.ν.το.

τρία . . . ὀργώματα . . . Σ.χ.μ.ε.ρο.ν. . . μ.ο.ν.ε.δ.ύ.ο. . .
ὀνοματολογία . . . β.κ.ί.δ.ι.μ.α. . . διβόλισμα,
τριάνηρισμα

2) Διὰ τὸ φύτευμα κηπευτικῶν. (Ἀπαντήσατε ὁμοίως, ὡς ἀνωτέρω)

Δ.ι.α. . . τα. . . κη.πε.υ.τι.κα. . . χ.ι.ν.α.ν.το. . . ε.ν.ν.ύ.δ.ω.δ. . . τ.ε.β. . .
β.α.ρ.α. . . α.ρ.ε.τ.ρ.α. . . μ.ι. . . λ.θ.ε.ν.ε. . . ε.σ.χ.α. . . ε.θ.ε.ρ.ν.ι.θ.μ.α.τ.α.

3) Ἐπὶ πόσα ἔτη δέον νὰ ἀφεθῆ ἄσπαρτον τὸ χωράφι, δηλ. εἰς ἀγρο-
νάπαυσιν, διὰ νὰ σπαρθῆ κατόπιν σιτάρι ἢ ἄλλο δημητριακόν. . . .

ε.ν.α. . . ε.τ.ο.σ. . . ε.ι.ν.α.ι. . . ε.ρ.κ.ι.τόν.

4) Πόσα ὀργώματα γίνονται διὰ κάθε εἶδος καλλιέργειας (σίτου, κρι-
θῆς, ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν, κηπευτικῶν, εἰδῶν κλπ.) καὶ κατὰ
ποίαν ἐποχὴν; Δ.ι.α. . . ε.ι.ρ.α.ν. . . κα.ι. . . κ.ρ.ι.θ.ι.ν. . . δ.ν.ε. . . κα.ι. . . ε.ι.α.
ἀραβοσίτου, ψυχανθῶν. 3 - 4 κατ' ἀρχὴν Μαρτίου.

5) Ποῖα ἐργαλεῖα ἢ σκευὴ χρησιμοποιοῦνται: α) κατὰ τὴν σπορὰν.
π.χ. τὸ δισάκι εἰς αὐτὸ περιέχεται ὁ σπόρος καὶ ἐξ αὐτοῦ λαμβανόμενος διασκορπίζεται ἐπὶ τοῦ ἐδάφους; . . . ε.ι.δ. . . β.α.κ.κ.α.ε. . .

δ.ε. . . π.ι.ρ.ι.δ.χ.ι. . . τ.ο. . . β.φ.ε.ρ.α.ν. . . κα.ι. . . ε.κ. . . τ.α.ν. . . ε.θ.α.ι. . .
α.ι. . . α. . . χ.ι.ν.ρ.χ.δ. . . λ.ο.ι.μ.β.α.ν.ι.ι. . . α.ν.τ.ο.ν. . . κα.ι. . . διασκορπίζει.

β) Μὲ ποῖα γεωργικὰ ἐργαλεῖα (ἢ τυχόν ἄλλα μέσα): 1) καθαρίζονται: τὸ ποδάρι, τὰ φτερά (παρούτια) κ.ἄ. καὶ τὸ ὑνί κατὰ τὴν ἀροτριάσιν (ὀργωμα, ἀλέτρισμα, κάμωμα κλπ.) ἀπὸ τὸ χῶ-

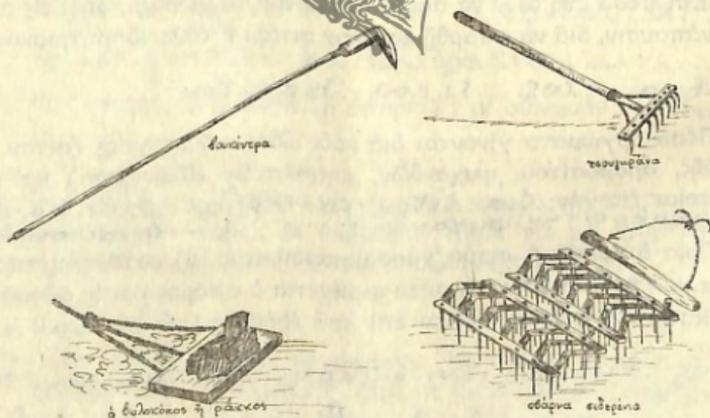
μα ἢ τὰ χόρτα, ριζίδια, τὰ ὁποῖα κολλῶνται εἰς αὐτά. Μὲ ἑλλειψοειδῆ σιδηρᾶν ράβδον, ἢ ὁποῖα ἔχει τοποθετηθῆ εἰς τὸ ἐν ἄκρον τοῦ βουκέντρου ἢ μὲ ἄλλον τρόπον; .Μ.Ε..? **ΕΛΛΕΙΨΟΕΙΔῆ**.

..εἰδ. γ. ρᾶν... ράβδον......

2) Γίνεται μετὰ τὸ ὄργωμα ἰσοπέδωσις τοῦ χωραφιοῦ (σβάρνισμα, διβόλισμα); .. **χίνιεται... σβάρνισμα!**.....

3) Ἡ σκαφή μερῶν τοῦ ἀγροῦ πού δὲν ἔχουν ὀργωθῆ (μὲ σκαλίδα, τσαπί κ. ἄ.); Νὰ γίνῃ εἰς τὴν θέσιν τῶν ὡς ἄνω (1-3) ἐρωτημάτων περιγραφή ἐκάστου ἐν χρήσει ἐργαλείου καὶ νὰ παρατεθοῦν σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίαι. (Παρατίθενται ἐνταῦθα ἐνδεικτικῶς σχεδιάσματά τινων ἐκ τούτων).

**..Ο.Ι.Ο.Κ.Ι.Τ.Ρ.Α.Ν... το... σκαλίδα... κ.τ.γ.μα... ὡ.ρ.χ.ῶ.ν.τ.ο...
...κα... ὀργ. ὡ. κ. τ. αἰ... κ.τ. γ. μ. α. ρ. ο. τ. ρ. ο. ν.**.....

γ) Ἐργαλεῖα διὰ σκάψιμον καὶ σκάλισμα τοῦ ἀγροῦ ἢ τοῦ κήπου· π.χ. ὁ κασμάς, ἢ τσάπα κ. ἄ. (Σημειώσατε τὸ ὄνομα, τὴν χρῆσιν

ἐκάστου καὶ παραθέσατε ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν)

..τὰ... δι. κ. ε. λ. ... δι. α. ... τ. α. ... ε. κ. α. φ. η. μ. ο. ... τ. ὠ. ν. ... ε. κ. λ. η. ρ. ὠ. ν.
χωμάτων, τὰ... λ. ι. ζ. γ. α. ρ. ι. ... δι. α. ... φ. α. λ. α. κ. α. ... καὶ ἡ
τ. β. α. ἰ. θ. α. ... δι. α. ... τ. ο. ... ε. κ. α. λ. ι. β. ρ. α.

- 6) Ποῖα πρόσωπα βοηθοῦν τὸν ζευγολάτην (ἢ ζευγάν) εἰς τὸ ὄργωμα καὶ πῶς καλοῦνται οἱ βοηθοὶ οὗτοι ὡς καὶ αἱ ἐργασίαι πού ἐκτελοῦν

..Οὐδ. εἰς... ε. β. ο. γ. δ. γ. ... ἡ... β. ο. γ. δ. α. ... τ. ο. ν. ... β. η. -
γ. ο. λ. α. τ. η. ν. ... εἰς... τ. ο. ... ὄ. ρ. γ. η. μ. α.

- 7) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τὴν σπορὰν ὀσπρίων. Πῶς ἐγένετο ἡ σπορὰ καὶ ἡ καλλιέργεια ἐκάστου εἴδους. ...

..τὰ... ἂ. μ. μ. ο. υ. δ. ἰ. ρ. α. ... γ. ο. ρ. η. μ. ο. ... κα. λ. λ. ἰ. ρ. α. κ. ο. -
ν. τ. α. ν. ... ο. β. π. ε. α. ... δι. α. ... κ. α. φ. α. β. ο. λ. α. κ. η. ... ὄ. ρ. γ. η. μ. α. τ. α.
τὸ κτῆμα - χωρὶς τῆς ἑξ. α. ἑ. α. ἑ. α. κ. ἰ. ε. ἑ. α. μ. α. ἰ. μ. ε. τ. ο.
ε. κ. ε. ὠ. κ. ἰ. ρ. ν. ἰ. χ. ἰ. ἑ. τ. α. ... τ. ο. ν. ... δι. ε. γ. η. εἰς... τ. ὠ. ν. ... β. π. ε. ρ. ἰ. μ. α. τ. ω.
π. ρ. ο. κ. ἰ. μ. ἰ. ν. ο. υ. π. ε. ρ. ἰ. ... δι. α. ε. κ. ο. ρ. π. ἰ. μ. ε. τ. α. ὀ. ε. ὠ. ὄ. ρ. ο. ρ. ο. s.

- 8) Ποῖα χωράφια ἐκαλλιεργοῦντο (ἢ καλλιεργοῦνται) διὰ τροφὰς τῶν ζώων· π.χ. ρόβη, σανόν, τριφύλλι κ.ά.

..τὰ... ἡ... δι. α. ... τ. α. ... β. ἰ. τ. α. ρ. ο. χ. ὠ. ρ. α. ἰ. ρ. α. ... ὀ. τ. α. ν. ...
π. ρ. ο. κ. ἰ. ἰ. τ. α. ἰ. ... ν. ἂ. ... ε. κ. ο. υ. ρ. α. ε. β. ο. ὠ. ν.

- 9) Πῶς ἐγένετο πρὸ τοῦ 1920 (ἢ σήμερον) ἡ καλλιέργεια τῶν γεωμηλῶν· ἐσπέρνοντο ἢ ἐφύτευοντο εἰς αὐλάκια ἢ πρασιῆς (βραγιῆς) καὶ ἄλλως. Δ. ἔ. ν. ...

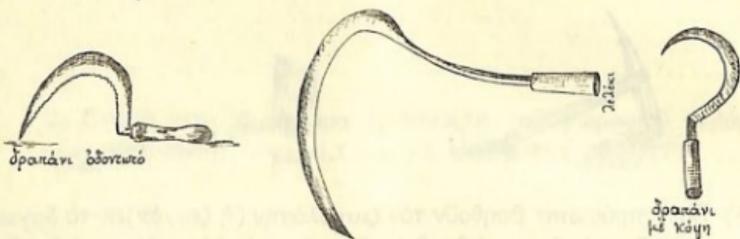
ε. ρ. η. τ. ε. ὠ. ο. ν. τ. α. ... τ. α. ἰ. ο. ὠ. τ. ο. υ. ...
εἰ. ἰ. ὄ. α. ο. υ. ... ε. ρ. η. τ. α.

Β. Θ Ε Ρ Ι Σ Μ Ο Σ

α. Ἔργαλεῖα θερισμοῦ.

- 1) Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον ἐθερίζοντο παλαιότερον τὰ δημητριακά. (Παραθέσατε τὸ ὄνομα καὶ ἰχνογράφημα ἢ φωτογραφίαν αὐτοῦ·

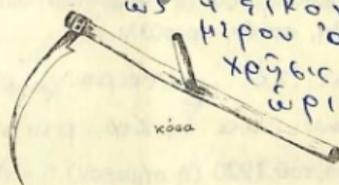
π.χ. με τὸ δρεπάνι, τὸ μαχαίρι κλπ.)
 Μ.ε. δρεπάνι. ὀδοντωτὸ, με λελέκι ὀδοντω
 τὸν. Σήμιρον. τὸ. Δφ.ρι.δ.μα. γίνεσαι
 μ.ε. μαχαίρας.....

Ἐάν ἦσαν (ἢ εἶναι ἀκόμη ἐν χρήσει) διαφόρων εἰδῶν δρεπάνια ἢ ἄλλα μέσα θερισμοῦ, παρακαλοῦμεν νὰ τὰ περιγράψετε· ἐπίσης νὰ σχεδιάσετε τὰ ἐργαλεῖα ἢ νὰ τὰ φωτογραφήσετε.....
 Δίν... ὑ.π.ρ.χ.ου... δ.φ.ρ.ου... ἐν... χ.ρ.δ.σ.ι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ... ΔΘΗΝΩΝ

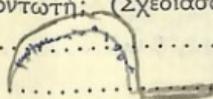
2) Μὲ δρέπανα ἢ μὲ ποῖα ἄλλα ἐργαλεῖα (π.χ. κόσση) ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) τὰ χόρτα (π.χ. τὸ τριφύλλι κλπ.) διὰ τροφήν τῶν ζώων· (βλ. παράδειγμα εἰς τὴν κατωτέρω εἰκόνα).

ὡς ἡ σίκωνι φοιτητῶν, καὶ ἐν
 μίρου ἀκόμη γίνεσαι
 χρῆσις μὲ κόσση εἰς
 ὑπὸ κτήματα

3) Ἡ λεπίς (δηλ. ἡ κόψη) τοῦ δρεπανιοῦ ἢ ἄλλου θεριστικοῦ ἐργαλεῖου ἦτο ὀμαλὴ ἢ ὀδοντωτή; (Σχεδιάσατε αὐτήν).....

ὀ.δ.ο.ν.τ.ω.τ.η.

4) Πῶς ἦτο κατεσκευασμένη ἡ χειρολαβὴ του· (σχεδιάσατε ἢ φωτογράφησατε αὐτήν). Ὁ σιδηροῦς σκελετὸς πῶς ἐλέγετο;.....

ε.η. χειρολαβή. ἦ.το. Σ.ύ.λ.ι.ν.η.

5) Ποῖος κατεσκεύαζεν αὐτὰ τὰ θεριστικά ἐργαλεῖα (π.χ. τὰ δρεπάνια κ.ἄ.) *ἄφραστὰ βίον... τοῦ... βόλου...*

6) Ἦτο παλαιότερον (ἢ εἶναι ἀκόμη) ἐν χρήσει καὶ ὁ θερισμὸς μὲ τὰς χεῖρας, δηλ. δι' ἐκριζώσεως καὶ ὄχι διὰ κοπῆς τῶν δημητριακῶν ἢ ὀσπρίων (π.χ. τῆς κριθῆς, τῶν ρεβιθῶν) ἢ τροφῶν τῶν ζώων (τῆς ρόβης κλπ.) *Μ.ο.ν.ο.ν... τοῦ... ρεβιθίου... ἐξίριψ...*
ν.φ.ν.το...

β. Θερισμὸς τῶν δημητριακῶν.

1) Εἰς ποῖον ὕψος ἀπὸ τοῦ ἐδάφους ἐθερίζοντο (ἢ θερίζονται) μὲ τὸ δρεπάνι ἢ ἄλλο κοπτερόν μέσον ὁ σῖτος, ἡ κριθή, ἡ βρώμη, ἡ σίκαλις κλπ. *25... 40... πόντων... 5 ἡμέρας...*
χ.ν.ν.τα... ὁ... θεριστὴς... διὰ... μηχανῆς (κοφίνης)

2) Οἱ στάχυες ποῦ ἔμεναν (ἢ μένουσιν) εἰς τὸ χωράφι μαζί μὲ τὴν ρίζαν μετὰ τὸν θερισμὸν πῶς ἐλέγοντο (ἢ πῶς λέγονται).....
τῶν... ἀρ...

3) Ποῦ ἀκολουθοῦν τοὺς θεριστὰς ἄλλα πρόσωπα (γυναῖκες ἢ παιδιὰ), τὰ ὅποια παραλαμβάνουν ἀπ' αὐτοῦ τὰ δράγματα (δραχίαι, πιάσματα, χεῖρες, χερόβολα) τῶν σταχύων καὶ τὰ τακτοποιοῦν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Μήπως οἱ ἴδιοι οἱ θερισταὶ ἀποθέτουν ἐπὶ τοῦ ἐδάφους τὰ δράγματα ; *οἱ... οἱ... θερισταὶ... ἀποθετουν... ἐπὶ... τοῦ... ἐδάφους... τῶν... χερῶν...*

4) Πῶς τοποθετοῦνται τὰ δράγματα (οἱ χεῖρες) ἐπὶ τοῦ ἐδάφους. Πολλὰ ὁμοῦ ; Πόσα; Μήπως τοποθετεῖται ἕκαστον δράγμα (πιάσμα τῆς χειρὸς) χωριστὰ ; Ὅπου τοποθετοῦνται πολλὰ μαζί, αἱ κεφαλαὶ τῶν σταχύων εὐρίσκονται πρὸς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν ἢ διασταυρῶνται. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)
τῶν... πῶς... χεῖρες... ἐπι... τοῦ... ἐδάφους... μὲ... τὰς... κεφαλάς... τῶν... σταχύων... εὐρὺ... κατ' ἐναντίας... εἰς τὴν αὐτὴν κατεύθυνσιν.

Πότε γίνεται ή σπορά ή τὸ φύτευμα αὐτῆς.

- 2) Πῶς ἐγένετο (ἢ γίνεται) ἡ ἐξαγωγή (βγάλισμο) τῶν γεω-
μήλων ἀπὸ τὸ χωράφι; Μὲ σκαπάνην, μὲ ἄροτρον ἢ μὲ
ἄλλον τρόπον. Περιγράψατε τὸ σχῆμα τῆς σκαπάνης, τοῦ
ἀρότρου κλπ. παραθέτοντες καὶ σχετικὸν σχέδιον αὐτῶν ἢ
φωτογραφίαν.

στ.' Συγκομιδὴ τοῦ σανοῦ.

- 1) Ἐσυνηθίζεται παλαιότερον ἢ διατροφή τῶν ζώων κατὰ τὸν
χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα (π.χ. σανόν, τριφύλλι, βίκον); Ἐάν
ναί, περιγράψατε πῶς ἐγένετο ἡ καλλιέργειά του, ἔπειτα ἡ
κοπή, ἡ ξήρανσις καὶ ἡ φύλαξις αὐτοῦ.

Ἐ. Γωνιῶν δι. φ. τ. ο. καὶ παλαιότερον. (καὶ.
(τῶν ρ. ο.) ἡ διατροφή τῶν ζώων κατὰ

τῶν χειμῶνα μὲ ξηρὰ χόρτα. Ἡ σπορά
τῶν τῶν ἐγένετο τὸ φθινόπωρον καὶ ἡ βύσκο-
μιδ. ἡ τῶν ἄν. ο. φ. ἡ τ. ο. ἡ σπορά. ἡ β. ἡ ε. ἡ α. ἡ
ἡ τῶν ἐγένετο εἰς τὸν ἄνοιξιν καὶ

- 2) Πότε ἐθερίζετο ὁ σανὸς καὶ μὲ ποῖον ἐργαλεῖον (δρέπανον, κόσ-
σαν κ.ἄ.). Μὲ κόβ. δαν. ἀπὸ 15 Μαΐου φ. ἡ χ. ἡ
10 ἡ ο. ἡ ο. ἡ ο.
(Παραθέσατε καὶ σχεδιάσματα ἢ φωτογραφίας).

- 3) Ζήρανσις τοῦ χόρτου καὶ δέσιμον. Ποῖα ἐργαλεῖα ἐχρησιμο-
ποιοῦντο; (Παραθέσατε μετὰ τῆς περιγραφῆς καὶ τὴν σχετι-
κὴν τοπικὴν λαϊκὴν ὀνοματολογίαν, ὡς καὶ σχεδιάσματα καὶ

φωτογραφίας) κὸς θῶα, ... δὲ κ. ρανου,

Γ: ΑΛΩΝΙΣΜΟΣ

- α. 1) Μεταφορὰ τῶν δεματιῶν πρὸς ἀλώνισμόν. Συνκεντρῶνόντο πρὸς τοῦτο ἐπὶ τόπου εἰς τὸ χωράφι ἢ μετεφέροντο εἰς ἄλλην θέσιν, π.χ. εἰς τὸ ἄλώνι, εἰς τὴν αὐλὴν τοῦ σπιτιοῦ κτλ.

.. Σ. ν. ε. κ. ε. ν. κ. ρ. ν. α. κ. τ. ω. ... εἰς ... τὴν ... καινὸς τικὴν
.. Π. ρ. ι. φ. ὀ. ρ. ε. ι. α. ν. ... ἔν. δ. α. ... ὑ. π. ἤ. ρ. χ. ε. κ. ... τὸ. εἰ. ἴ. ω. -
.. ν. ι. ... (Α. ι. ... οἰ. κ. ι. α. ... τῶν ... κα. το. ι. κ. ω. κ. ε. ὤ. ρ. ι. -
.. δ. κ. ω. ν. ε. ο. ... β. α. κ. ρ. ι. ὄν. ... τῶν ... κ. τ. ῆ. ἰ. ἄ. τ. ω. ν. ... κ. ι. -
.. μ. ν. α. ἴ. σ. π. ἴ. ἴ. ν. ε. ρ. ὄ. φ. ο. υ.

- 2) Πῶς καλεῖται ὁ χώρος ὅπου τοποθετοῦνται τὰ πρὸς ἀλώνισμόν δεμάτια. Εἰς τινὰς τόπους λεγεται: θεμνοστάσι, θεμωνιά, θεμωνιάστρα, κλπ. Πῶς γίνεται ἡ τοποθέτησις εἰς σωρόν; Ὑπάρχει καθωρισμένος τρόπος τοποθέτησεως;

... Σ. τ. α. θ. α. ν. ι. ὄ. ν. ...

- 3) Ὑπῆρχεν ἀνέκαθεν εἰς τὸν τόπον σας ἄλώνι διὰ τὸν ἀλώνισμόν τῶν δημητριακῶν; Μήπως ἐγένετο παλαιότερον ὁ χωρισμός τοῦ καρποῦ (τοῦ γεννήματος) ἀπὸ τὰ ἄχυρα εἰς ἄλλον χώρον, δηλ. ὄχι εἰς τὸ ἄλώνι; ἴ. γ. ὠ. ἴ. ρ. χ. ἴ. ν. ... αἰ. ἴ. ὠ. ν. ι. ...

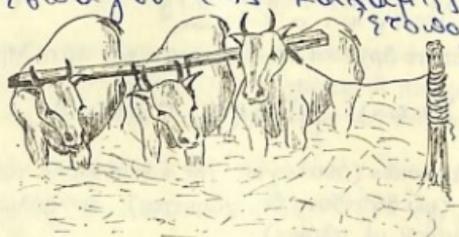
.. ὀ. π. α. υ. ... ἔ. χ. ἴ. ν. ε. τ. ω. ... ὀ. ... χ. ω. ρ. ι. ε. ἴ. ἴ. ὄ. ... τ. ὠ. ...
.. κ. α. ρ. ω. ὠ. ὠ. ... ἀ. π. ἰ. ἄ. ... τ. ὠ. ... ἀ. χ. μ. ρ. ε. ...
.. (Σ. ἴ. μ. τ. ρ. α. ν. ... ὀ. ... αἰ. ἴ. ὠ. ν. ι. ε. ἴ. ἴ. ὄ. ... γ. ἴ. ν. ι. τ. α. ι. ... μ. ἴ. τ. ἴ. γ. χ. ω. ἴ. ὄ. ...)

- 4) Ποῦ κατασκευάζεται (ἢ κατασκευάζεται) τὸ ἄλώνι. Ἐντὸς τοῦ συνοικισμοῦ, εἰς τὴν αὐλὴν τῆς οἰκίας ἢ ἔξω τοῦ χωρίου; Εἰς ποίαν θέσιν; ἴ. ε. β. α. ὠ. ἴ. γ. ν. ... τ. ὠ. ... χ. ω. ρ. ι. ὄ. ν. ... εἰ. ἴ. δ. ...

.. κ. ο. ι. ν. ο. σ. ι. κ. ὄ. ν. ... χ. ὠ. ρ. ο. ν. ...

νισμόν; Περιγράψατε τὸν τρόπον τοῦτον ἢ οἰονδήποτε ἄλλον.

..Τὰ...δ.ε.μ.α.τ.ι.α...ἔ.τ.ο.ω.δ.ι.ε.τ.ο.ῦ.ν.τ.ο...μ.ε.τ.ο.ῦ.ς
 β.τ.α.χ.ῦ.ς...π.ρ.ὸ.ς...τὰ...κ.ε.ν.τ.ρ.α.ν...τ.α.ῦ...ἀ.λ.ω.ν.ι.σ.μ.οῦ
 λ.ο.ῦ.ς...ἔ.ν.β.ο.υ.τ.ε.χ.ι.α...4-10...β.ῦ.λ.α...ἔ.π.ο.δ.ο.ῶ.ν.τ.ε.ν
 και ἔδωξά σου εἰς καιρῶν και καιρῶν
 ἔ.τ.ο.ω.δ.ι.ε.τ.ο.ῦ.ν.τ.ο...ἰ.δ.ο.ῦ.κ.α.ν.γ

11) Πῶς γίνεται τὸ ἀλώνισμα τῶν σταχύων διὰ τῆς χρησιμοποιοῦσης ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). **ΝΑΙ** (παλαιότερον)

α) Ἀλώνισμα πρὸς ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων διὰ τῆς καταπατήσεως αὐτῶν ὑπὸ περιφερειῶν ζῶων (βοῶν, ἵππων κλπ.). Πολλαχοῦ τοποθετεῖται πρὸς τοῦτο καθέτως εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιῶ ἑξήλιος στῦλος, ἕλιος δύο μέτρων (κλεισμένος στήθερος, στρούλουργας, δοκάνη, βουκάνη κ.ά.), ἀπὸ τοῦ ὁποῦ ἐξαρτῶνται σχοινία, ὡς εἰς τὸ ἀνωτέρω σχεδιαγράφημα, διὰ νὰ συγκρατοῦνται ἀπὸ τὸ ἕτερον ἄκρον τῶν τὰ ζῶα, ὥστε νὰ περιφέρωνται κυκλικῶς, «νὰ ἔρχονται γῦρες», καὶ οὕτω νὰ κόβουν τὰ στάχυα.....

..Μ.ε.τ.ι.α...τ.ῶ...κα.τ.α.ω.α.τ.ε.β.ῦ.λ.α...τ.ῶ.ν...β.τ.α.χ.ῦ.ς...
 ἔ.π.ὸ...τ.ῶ.ν...π.ε.ρ.ι.φ.ε.ρ.ε.ῖ.ν.ε.ν...β.ῦ.λ.α...ἰ.δ.ο.ῦ.κ.α.ν.γ
 ἔ.τ.ο.ω.δ.ι.ε.τ.ο.ῦ.ν.τ.ο...ἰ.δ.ο.ῦ.κ.α.ν.γ
 ἔ.τ.ο.ω.δ.ι.ε.τ.ο.ῦ.ν.τ.ο...ἰ.δ.ο.ῦ.κ.α.ν.γ

β) Πῶς ζεῦνται οἱ βόες, τὰ ἔλογα κλπ. διὰ τὸν τρόπον τοῦτον τοῦ ἀλωνισμού. Πῶς συνδέεται τὸ σχοινὶ ἀπὸ τὸν κάθετον ἀλωνόστυλον μὲ τὰ ζῶα; (Εἰς τινὰς τόπους δένεται τὸ σχοινὶ εἰς θηλιεῖς, αἱ ὁποῖαι περιβάλλουν τὸν λαιμὸν τῶν ζῶων. Εἰς ἄλλους τόπους εἰς τὸ ἀλώνισμα διὰ τοῦ τρόπου τούτου δὲν ὑπάρχει στῦλος εἰς τὸ μέσον τοῦ ἀλωνιῶ. Τὰ ἀλωνίζοντα ζῶα περιφέρονται συνδεδεμένα εἰς σειρὰν διὰ σχοινίου, τὸ ὁποῖον σχηματίζει θηλιεῖς περὶ τὸν λαιμὸν ἐκάστου ζῶου. Περιγράψατε ὅπου ὑπῆρχεν (ἢ διατηρεῖται ἀκόμη) ἀλωνισμὸς κατὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον τρόπον, παραθέτον-

8) Από ποίαν ώραν τῆς ἡμέρας ἀρχίζει ὁ ἀλωνισμός, κατὰ ποίαν δὲ διακόπτεται διὰ τὰ ἐπαναληφθῆ τὴν ἐπομένην. ;.....

Ἡ.ρ.χ.β.ε.ν. ἀπὸ τῆν. 8.4.ν. καὶ δι.ε.κ.ῶ. -
π.τ.ε.ρ.ο. τ.ῆ.ν. 6.4.ν. ἀπ.ο.γ.ε.ν.μ.α.τ.ι.ν.ῆ.ν.

12) Ποία ἄλλα ἀλωνιστικὰ ἐργαλεῖα εἶναι ἐν χρῆσει; (Εἰς τινὰς τόπους χρησιμοποιεῖται ἐπίμηκες ξύλον, τὸ ὁποῖον, καλούμενον διχάλι, δικούλι, δουκράνι κλπ., ἔχει τὸ ἄκρον ὀδοντωτὸν ὑπὸ τὴν κατωτέρω μορφήν):

δι.κού.λι., ξυ.λό.μ.η.κ.ῶ.ν., κ.α.ρ.π.ο.ῦ.
δ.ῶ.ι.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

δουκράνι ἢ διχάλι

13) Κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ἀλωνισμοῦ ὁ γεωργὸς μὲ τὸ διχάλι ἢ τὸ δικράνι, ἐρχόμενος γύρω εἰς τὸ ἀλώνι, ρίπτει ἐντὸς τοῦ κύκλου τὸν ὁποῖον διαγράφουν τὰ ζῶα ἢ τὸ ἀλωνιστικὸν μηχανήμα τοὺς ἀκόπους στάχους ;

Μα.λ.ι.6.7.α.

14) Ἦτο ἐν χρῆσει εἰδικὴ ἀλωνόβεργα διὰ τὴν ὀδήγησιν καὶ τὸ κτύπημα τῶν ζῶων ; (Ἐν Κρήτῃ λέγεται αὕτη βουκέντρι· ἀλλαχοῦ φ'κέντρα). Πόσον μῆκος εἶχε καὶ ποία ἡ κατασκευὴ τῆς ; (Σχεδιάσατε τὴν ράβδον αὐτὴν). (Βλέπετε κατωτέρω εἰκόνα).....

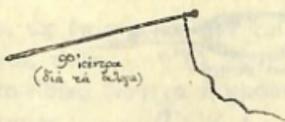
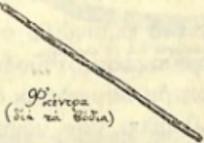
δι.α.π.α.ι.σ. β.ῶ.δ.ι.α. ἢ β.ο.υ.κ.ῆ.ν.τ.ρ.α. καὶ
δι.α.π.α.ι.σ. β.ῶ.δ.ι.α. καὶ β.ο.υ.κ.ῆ.ν.τ.ρ.α. ἢ
καμουτγικι.

~~βουκέντρα~~

~~βούρδαλα~~

15) Πῶς λέγεται ἡ ἐργασία τοῦ ἀλωνίσματος ἐνὸς ἀπλώματος, δηλ. ἐνὸς στρώματος σταχύων ἐντὸς τοῦ ἀλωνιοῦ. (Ἐν Κρήτῃ καλεῖται δούλα). Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σίτου, κριθῆς, βρώμης κλπ. ἤλωνίζοντο καθ' ἡμέραν . Δι' ἡ. καὶ ἐτην. . ἑτρωδιν .

(ἀνω ἀνωμα) . . . παλαιὰ ἔτι . . . φία . . . ἕως . . . δ. ἡ. ο
 ἡ φ. ἡ. ρ. ε. ε. . . ἡ. ρ. γ. α. δ. ἰ. α. κ. ο. . . ἡ . . . ἑτρωδιν . . . δ. ἡ. ἡ. ἰ.
 χε ὄνομα

16) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισθέντες στάχυες, προτοῦ λιχισθοῦν διὰ νὰ ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα ἀπὸ τὸν καρπὸν ; (ἐν Κρήτῃ : μάλαμα)

. Διν. . . ἰ. χε . . . ὄνομα ἰ. ο. ν.

17) Ποιοὶ ἀλωνίζουν : ὁ ἴδιος ὁ γεωργὸς με ἰδικὰ του ζῶα ἢ ὑπῆρχον (ἢ ὑπάρχουν ἀκόμη) εἰδικὸὶ ἀλωνισταὶ (ἐν Αἰτωλίᾳ : βαλμάδες, δηλ. τσοπάνηδες, καλούμενοι ἀλωνάρσιοι καὶ ἀγωγιάτες), οἱ ὅποιοι εἶχον βόδια ἢ ἄλλα καὶ ἀνελάμβανον τὸν ἀλωνισμόν .

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

ὁ . . . ἰ. δ. ἰ. α. . . ὁ . . . γεωργός . . . ἡ . . . ἰ. δ. ἰ. κ. ἂ . . . τ. α. ν. . . ζῶα .
 ε. ἰ. ε. . . π. ρ. ἰ. π. τ. ῶ. β. ε. ε. . . π. λ. α. ῥ. ἰ. α. . . ἑ. β. α. δ. ἰ. α. ἰ.
 ἡ ρ. χ. α. ν. τ. ο. . . κ. α. ἰ. . . ἡ. ἡ. ἡ. ο. ἰ. . . ὄνομα ἡ. ἡ. ἡ. ο. ἰ.
 κ. ἰ. ρ. α. ν. τ. ῥ. ἡ. δ. ε. ε. . . ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ἡ. ο. ἰ. . . τ. α. ν. . . ζῶα .

18) Πλὴν τοῦ μέσου τούτου με ζῶα καὶ με ἀλωνιστικὸν ἐργαλεῖον ὑπῆρχον παλαιότερον εἰς χρῆσιν ἄλλα μέσα χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχυν π.χ. τὸ κοπάνισμα αὐτῶν με χονδρὸν ξύλον (τὸν κόπανον) ἢ με ἄλλον τρόπον ; (βλ. κατωτέρω ἐν σελ. 26 εἰκόνα).

. ὄνομα ἰ. ο. χ. ἰ.

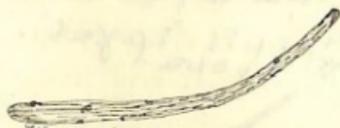
19) Ὁ κόπανος οὗτος πῶς ἐλέγετο ἔκ ποίου ξύλου κατεσκευάζετο ἢ πόσον μῆκος καὶ πάχος εἶχε καὶ ποῖον τὸ σχῆμά του ;

.

20) Τὸ κοπάνισμα τῶν σταχύων ἐγένετο εἰς τὸ ἀλώνι ἢ εἰς τὴν αὐλήν; Διὰ ποῖα δημητριακά ἐγένετο (ἢ γίνεται) χρῆσις τοῦ κοπάνου; (π.χ. φακῆς, ρεβιθιῶν κλπ.).....

κόπανος στρουγγιῶδης

ξύλο κοπανιζόμενόν διὰ τὸ κατώτερον μικροῦ σπέρου δημητριακῶν...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

τὸ Δικέβαλλο

ΑΘΗΝΩΝ

Ἐπὶ πόσων καὶ ποίων προσώπων ἐγένετο· μόνον ὑπὸ τῶν μελῶν τῆς οἰκογενείας ἢ καὶ συγγενῶν; Ἄνελάμβανον τὸ ἔργον τοῦτο ἄλλα πρόσωπα ἐπ' ἀμοιβῇ; Πῶς ἐκαλοῦντο τὰ πρόσωπα αὐτά; Πῶς ἐγένετο τὸ κοπάνισμα τοῦτο διὰ τὰ δημητριακά μεγάλων παραγωγῶν;

21) Ποῦ ἐτοποθετοῦντο (ἐξηπλοῦντο) οἱ στάχυες διὰ τὸ κοπάνισμα. Ἐγένετο τοῦτο ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τοῦ ἐδάφους ἢ ἐπὶ ξύλου; Πόσαι στρώσεις (δηλ. ἀπλώματα) σταχύων ἐκοπανίζοντο τὴν ἡμέραν; Τὸ κοπάνισμα ἀπέβλεπε μόνον εἰς τὸν χωρισμὸν τοῦ καρποῦ ἢ

καί εἰς τὴν ἀχυροποίησιν τῶν σταχύων ; (Περιγράψατε λεπτομερῶς τὸν τρόπον τοῦτον χωρισμοῦ τοῦ καρποῦ ἀπὸ τοὺς στάχους, παραθέτοντες σχεδιαγραφήματα ἢ φωτογραφίας)

...Κ.Ο.Θ.Α.Ν.Ι.Ε.Μ.Α... Δ.Ε.Ν... Σ.Π.Υ.Ρ.Σ.Ν... ..

22) Κατὰ τὸ ἀλώνισμα διὰ τῶν ζῶων, ὡς ἐπίσης καὶ διὰ τοῦ κοπάνου, ἐτραγουδοῦντο τραγούδια ; Ἐάν ναί, ποῖα ; Ὅχι.
Κατὰ τὸ κοπάνισμα μήπως ἐλέγοντο εἰδικὰ δίστιχα ἢ φράσεις διὰ τὸν συντονισμόν τοῦ ρυθμοῦ τῆς ἐργασίας ; ...οὐ. Ο.Χ.Ι.Ν.

23) Πότε τὸ πρῶτον ἐγίνε χρῆσις ἀλωνιστικῆς μηχανῆς εἰς τὸν τόπον σας. Ποῖος τὴν ἐπρομηθεύθη (πρόσωπον, συνεταιρισμὸς κλπ.). (Περιγράψατε τὸν τρόπον λειτουργίας αὐτῆς)

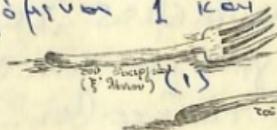
ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΔΟΗΝΩΝ

β'. Λίχνισμα

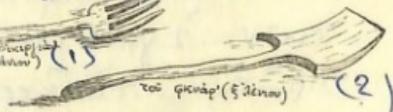
1) Πῶς λέγονται οἱ ἀλωνισμένοι στάχους, ἐτοιμασμένοι διὰ τὸ λίχνισμα (ἐν Αἰτωλίᾳ : λειῶμα, ἐν Κρήτῃ : μάλαμα). Με ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται τὸ λειῶμα διὰ τὸ λίχνισμα ; πῶς λέγεται τοῦτο (εἰς Κρήτην : θρινάκι, εἰς Αἰτωλίαν καὶ Πελοπόννησον : δικριάνι, ἀλλαχοῦ : δικιργιάνι) καὶ ποῖον τὸ σχῆμα αὐτοῦ... Οἱ... ἀ.λ.ω.γ.ι.δ.μ.ε.ν.ο.ι... θ.τ.α.χ.υ.ς
Δ.Ε.Ν... Δ.Ι.Χ.Ο.Ν... ἀ.μ.α.ρ.α.β.ι.ο.ν... τ.ο. ἀ.λ.ι.ῶ.μ.α... ἔ.μ.α.φ.ί.
ε.τ.ο... μ.ε... Δ.Ι.Κ.ρ.α.ν.α.ν... καὶ... Σ.τ.ό.φ.κ.υ.α.ρ.ο.ν... εἰς
? ε.π.ι.μ.γ.κ.ε.δ. Γ.ω.ρ.όν... Δ.μ.α.θ.ο.β.ο.μ.ι.μ.α.ν... λ.α.μ.ν.ι
Τ.α... κ.α.ρ.ω.α.δ.ό.γ.ι.α... καὶ... μ.α.θ.ο.β.ο.μ.ι.μ.α.ν... ε.τ.ο
ὡς τὰ ἑικονοβόμια 1 καὶ 2,

τοῦ δικριάνου (ἑλένου)

τοῦ δικιργιάνου (ἑλένου) (1)

τοῦ δικριάνου (ἑλένου) (2)

Ὁ σχηματιζόμενος σωρὸς ἔχει σχῆμα στρογγύλον ἢ ἐπίμηκες ; **Ναί.**
Προτοῦ ἀρχίσῃ τὸ λίχνισμα (ἀνέμισμα) πρὸς ἀποχωρισμὸν τοῦ ἀχύρου

Κρήτη: ξεβαβούλισμα και καρπολώνεμα)· διὰ ποῖα δημητριακά συν-
 ηθίζεται τοῦτο

... Δι. μ. ἔχει. ν. σ. τ. ο. ... δ. ε. λ. ε. ρ. ο. ν. ... ε. λ. β. ὠ. ν. ἰ. θ. μ. α. :

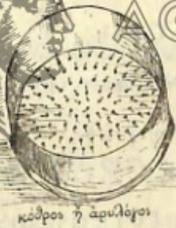
6) Ἐφοῦ διὰ τοῦ λιχνίσματος (ἀνεμίσματος) ἀποχωρισθοῦν τὰ ἄχυρα,
 πῶς γίνεται ἡ διαλογή τοῦ καρποῦ ἀπὸ τὰ μετ' αὐτοῦ παραμείναντα
 χονδρὰ τεμάχια τῶν σταχύων (τοὺς κοντύλους, κόμπια κ.ἄ.) ;

.. Μι. ... τ. ἔ. ν. ... δ. ρι. μ. ὠ. ν. α. ... ἡ. ... τ. ὠ. ν. ... δ. ρι. μ. ὠ. ν. α. ... ἡ. ...
 δ. ρι. μ. ὠ. ν. α. ... Τ. ε. ὠ. τ. α. ... ἡ. τ. ο. ... ε. τ. ρ. α. χ. ὠ. λ. ο. ν. ... ἔ. κ. ἑ. σ. α. -
 λ. ἡ. μ. ο. μ. ... κ. ἄ. θ. ρ. ο. ὠ. ... ἡ. ἡ. δ. ἔ. ρ. μ. α. ... ἡ. ... ἡ. κ. τ. ο. δ. α. ρ. ἡ. ὠ. ρ. ο. ὠ.

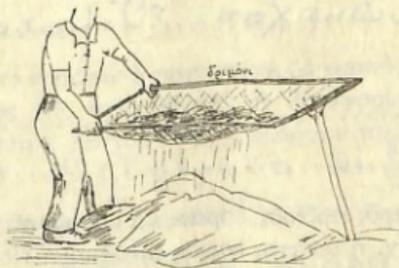
Γίνεται τοῦτο κατὰ τὸ ἀνεμίσμα, ἀπομακρυνομένων τῶν ξένων αὐτῶν
 ὕλων ὑπὸ γυναικὸς διὰ σαρώθρου, ἢ δι' ἄλλων μέσων, ὡς π.χ. κόσκι-

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

(1)

νων με ὅπας διαφόρων μεγεθῶν' π.χ. με τὸ κόσκινον τὸ καλούμενον
 κατὰ τόπους : βολίστρης, δερμόνι, δορμόνι, δριμόνι, ρεμόνι κλπ.

(Περιγράψατε λεπτομερῶς τοὺς ἐν χρῆσει παλαιότερον (ἢ καὶ σήμερον) τρόπους χωρισμοῦ τῶν κόκκων τῶν δημητριακῶν ἀπὸ τὰ ἄχυρα καὶ τὰς ἄλλας ὕλας. Ἰχθυογραφήσατε δὲ ἢ παραθέσατε φωτογραφίας τῶν ἐν χρῆσει ἐργαλείων καὶ σκευῶν).

Παλαιότερον ἰχθυο-
 Στερο... οἰ... κόκκοι... ἐκ... τῶν... ἐπιχώρων... διὰ
 τῶν... ὀριμαν... ὁμοιο... μί... π... ἄρι
 (1.)... ἐκ... ἐπιθ... ..

- 7) Ὅταν ἐτοιμασθῇ, ὡς ἀνωτέρω, ὁ καρπὸς σχηματίζεται εἰς σωρὸν; Μὲ ποῖον ἐργαλεῖον σωρεύεται; Χαράσσεται ἐπὶ τοῦ σωροῦ σταυρός; Πῶς χαράσσεται καὶ ποία ἡ μορφή του. Μήπως ἐμπηγνύεται κατόπιν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ σωροῦ τὸ ἐργαλεῖον τοῦ λιχνίσματος (θρινάκι, φτυάρι), ἐπακολουθεῖ δὲ καὶ προσκύνησις καὶ ἀσπασμὸς τοῦ σωροῦ ὑπὸ τοῦ γέωργου;

Ὅταν... ἐτα... κα... δ...
 ... ἐ... ἐ... ἐ... ἐ...
 ... ρ...

- 8) Ἄλλα ἔθιμα προτοῦ νὰ μεταφερθῇ ὁ καρπὸς (σῖτος, κριθὴ κλπ.) εἰς τὴν ἀποθήκην.

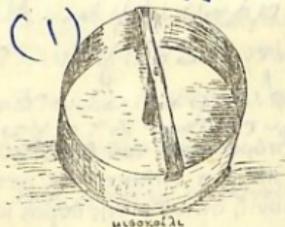
... Δ... ἐ...
 ...
 ...

- γ'.1) Ποῖαι ὀφειλαὶ πρὸς τρίτους ἔπρεπε νὰ καταβληθοῦν εἰς εἶδος ἀμέσως εἰς τὸ ἄλωνι· π.χ. ἡ δεκάτη, κοινῶς δεκάτισμα. Ποία ἦτο ἡ συνθήεια. Ἦρχετο ὁ δεκατιστὴς εἰς τὸ ἄλωνι; Μὲ ποῖον μέτρον (δοχεῖον) ἐγένετο ἡ μέτρησις τοῦ σίτου, τῆς κριθῆς κλπ., διὰ τὴν εἴπραξιν ὑπὸ τοῦ δεκατιστοῦ τοῦ «δεκάτου». (Σημειώσατε τὸ ὄνομα τοῦ μετρητοῦ, τὴν

χωρητικότητα του εις όκάδας, εις κοιλὰ κλπ., παραθέσατε δὲ καὶ ἰχνογράφημα αὐτοῦ· βλ. κατωτέρω σχετικὰς εἰκόνας). Ο. . . εἰ. τ. ρ. δ. . .

ἤμετρατο... με... τὸ... κ. α. υ. β. ε. δ. ι. . . τ. α. ὤ. τ. ο. ἤ. τ. ο. . .
 ἔ. ν. α. . . ἔ. ὤ. λ. ι. ν. ο. ν. . . ὅ. τ. ρ. α. χ. μ. λ. ὄ. ν. . . ἄ. ν. κ. ι. κ. ι. μ. ι. ν. ο. ν.
 εἰς. τ. ἄ. ὤ. π. ἰ. ἄ. ρ. ι. δ. . . εἰ. κ. α. ν. ἰ. ὄ. μ. ι. ν. ο. ν. . . χ. ο. ρ. η. τ. ι.
 κ. ὀ. τ. τ. ο. ς ἢ ὀ. κ. ἄ. δ. ω. ν.

(1)

2) Ποῖα ἄλλα βάρη κατεβάλλοντο εἰς εἶδος εἰς τὸ ἄλωνι ;

- α) τὸ παπαδιάτικο,
- β) τὸ ἀγροφυλακιάτικο,
- γ) τὸ γυφτιάτικο,
- δ) τὸ ἄλωνιάτικο κλπ.

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ

Σημειώσατε τὰ ἐν χρήσει παλαιότερα μέρη τῶν δημοτριακῶν (ὄνομα, χωρητικότης, σχῆμα, καὶ παραθέσατε ἰχνογραφήματα ἢ φωτογραφίας αὐτῶν)

.. εἰ. δ. . . τὸ . . . ἄ. ρ. ι. ν. ο. ν. . . δ. ἰ. ν. . . κ. α. τ. ε. β. ἄ. ἡ. ἡ. τ. ο. ὤ. ν.
 δ. ἰ. ν. . . β. ἄ. ρ. ο. ς . . . εἰ. δ. . . εἰ. δ. ο. ς

3) Ποῦ ἀπεθηκεύετο κατόπιν ἡ παραγωγή (ὁ καρπὸς) ὑπὸ τοῦ γεωργοῦ ἐντὸς τῆς οἰκίας (εἰς ποῖα δοχεῖα) ἢ εἰς ἀγρούς ἐντὸς εἰδικῶν λάκκων ; (Σημειώσατε λεπτομερῶς εἰς ἐκάστην περίπτωσιν τὰς σχετικὰς συνηθείας) . Η. δ. τ. ρ. ἔ. ρ. ἰ. τ. ο. . . με. φ. ὤ. α. . . εἰ. δ. . . τ. ο. ν.

οἰ. κ. ι. α. ν. . . καὶ . . . ἰ. τ. ο. ν. ο. δ. ρ. ε. ἰ. τ. ο. . . εἰ. δ. . . ἔ. ὤ. λ. ι. ν. α.
 (ω. φ. ρ. κ. τ. ἄ.) . . . κ. ι. β. ἰ. τ. ι. α. . . ὄ. ν. ο. ρ. ἰ. ὄ. μ. ι. ν. ο. ν. . . κ. ο. υ. φ. ἰ. ν. α.

4) Τὸ ἄχυρον ποῦ ἀπεθηκεύετο. Εἰς ἀποθήκην (ἀχυρῶνα) ἐντὸς τοῦ χωρίου ἢ εἰς τὸν ἀγρὸν καὶ παρὰ τὸ ἄλωνι . Πῶς ἐγένετο ἡ ἀποθή-

κευσις εις την υπαιθρον; ..Τό... α.χωρο.ν... α.π.τ.θ.κ.ε.ν...
 ε.τ.α... εις... α.ω.ο.δ.ι.κ.η. Η... μ.ι.τ.α.φ.ο.ρ.ά... ε.χ.ι.ν.ε.τ.ο
 μ.ε. τ.ό... μ.ω.α... Η... α.ω.ο.δ.ι.κ.η... η.τ.ο. μ.α.κ.ρ.έ.ν.
 τ.η.ς. ο.ι.κ.ι.α.ς.

- 5) Πώς γίνεται (ή γίνεται) η διαλογή του σπόρου. Κατά την διάρκειαν του
 θερισμού από τους καλύτερους στάχυσ η μετά το άλώνισμα;

Σ.ω.ν.ι.θ.ω.ς... μ.ε.τ.ά... τ.ό... α.φ.ώ.ν.ι.θ.η.α... Μ.ε.ρ.ι.κ.ο.ι
 χ.ε.ω.ρ.χ.ο.ι... ε.κ.α.μ.ν.ο.ν... τ.ή.ν... δ.ι.ά.φ.ο.ρ.ή.ν... τ.α.ν
 α.ω.ο.ρ.α.ω... κα.τ.ά... τ.ή.ν... δ.ι.ά.ρ.κ.ι.α.ν... τ.ο.ω... θ.ρ.
 ρ.ι.θ.μ.ό.ς. α.π.ό. τ.ο.υ.ς. κ.α.θ.υ.τ.ε.ρ.ο.υ.ς. β.τ.ά.χ.υ.ς.

- 6) Μήπως όπου γίνεται η διαλογή του σπόρου πρό του θερισμού κατα-
 σκευάζεται τότε η μετά τον θερισμόν πλέγμα (πλεκτή) εκ σταχυών,
 τό όποιον αναρτάται εις τό είκονοστάσιον η όπισθεν τής θύρας κλπ; ..

Μ.ε.λ.ι.β.τ.α.

Πώς λέγεται η πλεκτή αυτή; Ποιον τό σχήμα της; πού φυλάσσεται.
 προς ποιον σκοπόν και επί ποσον χρόνον; ..

Μ.ε.λ.ι.β.τ.α... β.χ.ή.μ.α... τ.ρ.ι.θ.ρ.ι.α.ω... και... ε.τ.α.υ.τ.ο
 θ.ε.τ.ε.ρ.ι.τ.ο. ει.ς. τ.ο. ε.ι.κ.ο.ν.ο.σ.τ.ά.σι.ο.ν. β.ω.ύ.θ.ω.ς.

Δ'. ΕΘΝΙΑ ΠΥΡΑΙ

- α'. 1) Κατά ποίας ήμέρας του έτους λαμβάνει χώραν κατ' έθιμον εις τον
 τόπον σας άναμμα φωτιάς εις τό υπαιθρον. (Π.χ. παραμονή Χριστου-
 γέννων, έσπέρας 23 Ιουνίου (Κληδόνου), Άποκριές, πρώτη Μαρ-
 τίου, Πάσχα (κάψιμο του Ιούδα), έσπέρας τής 31 Αυγούστου κλπ.)

Π.α.λ.α.ν.ό.σ.τ.ε.ρ.α.ν... (π.ρ.ό. τ.ο.υ... 1932)... η.ν.α.ω.ρ.α.ν
 ο.ι... κ.α.τ.α.ρ.ι.κ.ο.ι... π.υ.ρ.ά.ν... τ.ι.ς... α.π.ο.κ.ρ.ι.ς...
 και... τ.ό... π.ά.θ.χ.α... τ.ι.ς... α.π.ο.κ.ρ.ι.ς... η.ν.α.π.ε.ο.

Εις ποίας ήμέρας, ποίαν ωραν και εις ποιον μέρος; ..εις... τ.ό...
 κ.α.τ.ε.β.τ.ε.ρ.α.μ.έ.ν.ο.ν... φ.ρ.ά.ν.θ.ι.ο.ν... τ.ό... α.ν.ά.χ.λ.ο.
 μ.α... τ.η.ς... κ.ω.ρ.ι.α.κ.ή.δ... τ.ό... π.ά.θ.χ.α... η.ν.α.π.ε.
 ε.ξ.ω.δ.ι... τ.ο.υ... ν.α.ο.υ... και... ε.κ.αι.ο.κ... ο.φ.ο.ί.ω.
 τ.ο.υ... Ι.ο.ύ.δ.α.

2) Πώς λέγεται ή φωτιά αὐτή; (π.χ. φανός, άφανός κλπ.).....

..... ρωτῶν.....

β'. 1) Ποιοι άνάπτουν τήν πυράν; παιδιά, ήλικιωμένοι, ποίος άλλος;...

... τῶν... πυράν... ἡναπτον... βουνύδων...

... οἱ... νέοι... (παιδιά).....

2) Ποίος ή ποιοι συλλέγουν τά ξύλα, θάμνους κλπ. διά τήν πυράν.

Τά κλέπτουν; * Αν ναι, άπό ποίον μέρος; Πόντος... θάμνους

ταύς... μετρίφρον... οἱ... νέοι... ἕκ... μιάς...

θαμνώδους... κοινωρικῶς... πύριχός...

3) Πώς γίνεται ή συγκέντρωσίς των. (Περιγράψατε λεπτομερῶς)

? Αφῶν... οἱ... νέοι... βουνεκίντρων... τῶν ξύ-

λων... καί... ἡναωσαν... τῶν... πυράν... τῶν

παλλήλων... καί... οἱ... νέοι... ἔχοντων...

χάριτι... τῶν... πυράν... ἔχοντων... γὰρ...

ΑΚΑΔΗΜΙΑ ΑΘΗΝΩΝ

γ'. Ποια αἱ συνήθειαι εἰς κάθε τόπον διά κάθε πυράν;

1) Προσευχαί, διάφοροι έπικλήσεις, εἴρκια, ἄσματα, κρότοι, θόρυβος.

Καταγράψατε τά σχετικά κείμενα

.....
.....
.....
.....

2) Πηδήματα, χοροί γύρω άπό τήν πυράν. (Περιγραφή λεπτομερής)

... πηδήματα... καί... χοροί... χύριε... ὄνομα...

... εἶν... ὄνομα...

.....
.....

ΑΚΑΔΗΜΙΑ

ΑΘΗΝΩΝ